

Lisätiedot:

kaupunginjohtaja Christoffer Masar, puh. 050 411 0163
talousjohtaja Mikael Boström, puh. 050 377 1228
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Taustaa

Kaupungin talous on erinomaisen vuoden 2022 jälkeen, jolloin saavutettiin yli 12 miljoonan euron plussatulos, vahvasti heikentynyt. Heikentynyt taloustilanne on aiheutunut useasta eri tekijästä, joista tärkeimmät ovat sote-uudistus, viime vuosien korkea inflaatio, työnantajanäkökulmasta kalliit työehtosopimusratkaisut (vuonna 2023 noin 4,9 % ja vuonna 2024 noin 4 % kustannusvaikutus), raskaan investointiohjelman aiheuttama nopeasti kasvanut poistotaso sekä kahden viime vuoden heikon väestökehityksen aiheuttama verotulokehityksen heikennys.

Vuodesta 2024 eteenpäin tulokset tulevat ilman erillisiä tasapainottamistoimia olemaan raskaasti alijäämäisiä. Vuoteen 2025 kohdistuu näillä näkymin noin 2,7 miljoonaa euroa ns. ulkoa tulevaa pysyvää kustannusnousua. Suurin tekijä ovat työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset, jotka tämän hetken arvion mukaan tulevat nostamaan henkilöstökuluja yhteensä lähes 1,2 miljoonalla eurolla verrattuna vuoteen 2024. Toiseksi suurin yksittäinen kustannusnousu aiheutuu TE-palvelu uudistuksesta, josta näillä näkymin on aiheutumassa lähes miljoonan euron lisäkustannuksen yleishallinnolle. Valtionosuudet ovat samalla erinäisten reformien yhteisvaikutuksesta heikkenemässä noin 200 000 eurolla vuodesta 2024 vuoteen 2025. Viimeisin yksittäinen laaja kustannuksia nostava tekijä ovat HSL:n kuntaosuudet, jotka näillä näkymin ovat myös nousemassa noin 500 000 eurolla vuoteen 2025, verrattuna siihen, mitä kaupunki on budjetoinut vuodeksi 2024. Kaupungin pitää ts. sopeuttaa olemassa olevaa toimintaa, jotta nämä ulkoiset kustannusnousua aiheuttavat tekijät pääosin voidaan neutralisoida.

Kauniaisten kaupunginvaltuusto on osana talousarviota 2024 strategisen tavoitteen ”kestävä ja terve kuntatalous” alla hyväksynyt strategisen toimenpiteen ”Laaditaan talouden tasapainottamisohjelma”, jonka mittari oli, että talouden tasapainottamisohjelma on hyväksytty kevään 2024 aikana. Kestävän ja terveen kuntatalouden koko valtuustokautta koskeva nk. iso mittari on, että ”Kertynyt ylijäämä taseessa on vähintään 40 milj. € strategiakauden lopussa 2030 (eli strategiakaudella keskimäärin max -1,5 milj. € vuodessa)”. Kaupungin taseeseen kertynyt ylijäämä oli 31.12.2023 noin 55,8 miljoonaa euroa. Ilman tasapainottamisohjelmaa ja säästötoimia taseen ylijäämää olisi viimeistään vuoden 2027 lopussa noin 40 miljoonaa euroa.

Kaupungin taloustilanteen läpikäynti kevään 2024 aikana

Kaupungin taloustilannetta on kevään 2024 aikana käsitelty kaupunginvaltuuston talousseminaareissa 5.2. ja 8.4. Valtuustoryhmille on molempien talousseminaarien jälkeen toimitettu lista kysymyksiä, jonka perusteella virkamiehistö on yrittänyt muodostaa käsitystä valtuustoryhmien näkemyksestä tasapainottamisohjelman kestosta ja painotuksista. Ensimmäisen kyselyn

perusteella enemmistö valtuustosta vaikutti kannattavan kolmevuotista tasapainottamisohjelmaa vuosille 2025–2027, joka nyt myös on ehdotus tasapainottamisohjelman pituudeksi.

Yksi kyselyiden avainkysymyksistä on ollut se, mikä valtuustoryhmien näkemys on säästöjen ja veronkorotusten suhteesta. Kyseinen kysymys on vahvasti jakanut valtuustoryhmiä. Toisen kyselyn mukaan 3 valtuustoryhmää 6, jotka edustavat noin reilua 40 % valtuutetuista, on vastustanut verojen korotuksia ja katsonut, että koko tasapainotustarve tulee toteuttaa säästöjen muodossa. 3 muuta valtuustoryhmää ei ole kategorisesti vastustanut veronkorotuksia, mutta ovat myös painottaneet säästöjen tärkeyttä. Vahva enemmistö valtuustosta on kyselyiden perusteella vastustanut kiinteistöverojen korotuksia.

Valtuustoryhmien näkemystä säästöjen ja veronkorotusten suhteesta on kunnioitettu tasapainottamistoimia koskevassa esityksessä, painopisteen ollessa selvästi säästöissä.

Valtuuston lisäksi kaupunki järjesti myös 22.4.2024 asukasillan kuntalaisille taloudesta, jossa kaupungin talouden tilannetta esiteltiin ja jossa käytiin keskustelua talouden tasapainottamisen vaihtoehdoista. Valtuustoryhmien lisäksi talouden tasapainottamisen keinoista ja painotuksista on myös kysytty suoraan asukkailta 16.4-5.5.2024 auki olleella sähköisellä kyselyllä. Asukaskyselyssä kuntalaisia pyydettiin priorisoimaan eri keinoja tasapainottaa kaupungin taloutta ja lisäksi tekemään konkreettisia ehdotuksia toimenpiteistä, joilla taloutta tasapainotetaan. Kyselyyn tuli yhteensä 192 vastausta, josta 104 eri vastaajaa ehdotti myös toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi.

Asukaskyselyyn vastanneet asukkaat priorisoivat talouden sopeuttamisen keinoja seuraavasti (Arvioi väittämiä asteikolla 1-5. 1 = täysin eri mieltä, 5 = täysin samaa mieltä.):

1. Investointeja karsimalla (3,6)
2. Palvelu- ja asiakasmaksuja korottamalla (3,5)
3. Kunnan tuloveroprosenttia korottamalla (3,2)
4. Palveluja karsimalla ja Kiinteistöveroprosentteja korottamalla (2,9)
5. Palveluiden laadusta tinkimällä (2,3)

Yhteenvedo asukaskyselyn vastauksista on **liitteenä**.

Talouden tasapainottamisohjelma

Talouden tasapainottamisohjelmassa (**liitteenä**) esitetään, että taloutta tasapainotetaan vuosina 2025–2027 yhteensä 3,6 miljoonan säästöillä ja kunnallisveron korotuksella 4,40->4,70 (TA 2025), jonka tasapainottamisohjelman viimeisenä vuotena arvioidaan tuovan noin 1,5 miljoonan euron lisätulot. Tämän lisäksi esitetään vuosittain toistuvien investointien investointikattoa ja erittäin kriittistä suhtautumista kaikkiin muihin investointeihin kuin jo päätettyyn kaupunkiratainvestointiin ja käytännössä pakolliseen Kasavuoren A-siiven korvaavaan investointiin. Tarkemmat tiedot säästöistä ja investointikatosta löytyvät itse tasapainottamisohjelmassa. Tasapainottamistoimien painopiste on säästöissä, jotka muodostavat noin 70 % tulosparannuksesta, veronkorotuksen osuuden ollessa noin 30 %.

Kaupunginhallitus seuraa talouden tasapainottamisohjelman toteutumista ja toimenpiteiden riittävyttä säännöllisesti osavuosikatsausten yhteydessä,

raportoiden niistä valtuustolle. Mikäli tasapainottamisohjelman seurannan yhteydessä osoittautuu, että toimenpiteet ovat riittämättömiä talouden tasapainon saavuttamiseksi, keinovalikoimaa voidaan erillisillä päätöksillä laajentaa. Tarkastusvaliokunta arvioi omalta osaltaan valtuuston päätösten täytäntöönpanoa ja toteutumista.

Kaupunginjohtaja Christoffer Masar:

Kaupunginhallitus päättää esittää, että valtuusto hyväksyy liitteenä olevan talouden tasapainottamisohjelman 2025–2027 ja hyväksyy siinä mainitut linjaukset tasapainottamistoimiksi.

.....

Kaupunginjohtaja Christoffer Masar selosti asiaa.

Keskustelun aikana jäsen Suvi Kiesiläinen teki seuraavan sisältöisen vastaesityksen:

”9.1 Uusi vastaesitys (Kiesiläinen Suvi)

Kauniaisten vetovoimatekijöiden säilyttämiseksi (ja kuten kuntalaiskyselyssäkin nousi esiin) on tärkeää löytää tasapaino talouteen veropolitiikan ja hyvien palvelujen välille. Tasapainottamisohjelmaan olemme esittäneet balanssia verotuksen ja säästöjen välille. Siksi vastaesityksenä tasapainottamisohjelman sivulle 13, esitämme ”0,4-prosenttiyksikön” korotusta 0,3:n sijaan.”

Suvi Kiesiläisen vastaesitys raukesi kannatuksen puutteessa.

Keskustelun aikana jäsen Mikko J. Salminen varapuheenjohtaja Lauri Ant-Wuorisen kannattamana teki seuraavan sisältöisen vastaesityksen:

”9.2 Ei veronkorotusta (Salminen Mikko J.)

Sote-muutoksen jälkeen Kauniainen on uuden alun edessä. Kauniainen 2.0. Tämä vaatii uutta ajattelua ja kuntamme tehtävien uudelleen määrittelyä. Mitä palveluita meidän pitää tarjota kuntalaisille, mitä tuotamme itse ja mitä voimme ulkoistaa. Tämän takia meidän pitää pystyä jatkamaan nykyisellä veroprozentilla, joka on yksi Kauniaisten vetovoimatekijä. Tilannetta voidaan katsoa uudestaan parin vuoden kuluttua.”

Mikko J. Salminen muutti suullisesti esityksensä 9.2 Lauri Ant-Wuorisen kannattamana palautusesitykseksi.

Asiasta suoritettiin äänestys, jossa puheenjohtajan äänestysesityksen mukaan käsittelyn jatkamista kaupunginjohtajan esityksen mukaan kannattavat äänestivät JAA ja Mikko J. Salmisen palautusesitystä kannattavat EI.

Suoritetussa äänestyksessä asian käsittelyn jatkaminen kaupunginjohtajan esitys voitti äänin 4–3 (Ant-Wuorinen, Rintamäki-Ovaska, Salminen).

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

Yhteenvedo asukaskyselyn vastauksista

Talouden tasapainottamisohjelma 2025–2027